

O b s a h I I . č á s t i

1	Teoretické základy přenosu dat	13
1.1	Informace a entropie	13
1.2	Zdroje diskretních zpráv	15
1.3	Optimální kódování	16
1.4	Diskretní kanály	19
1.5	Přenosové médium, spoj a kanál	22
1.6	Fourierova analýza	22
1.7	Signály s konečnou šířkou pásma	23
1.8	Nejvyšší rychlost přenosu dat kanálem	25
1.9	Analogový a digitální přenos	26
2	Přenosová média	28
2.1	Kroucená dvoulinka	28
2.2	Koaxiální kabel	29
2.2.1	Koaxiální kabel pro základní pásmo	29
2.2.2	Širokopásmový koaxiální kabel	30
2.3	Vláknová optika	32
2.4	Pozemní mikrovlnný přenos	35
2.5	Družicový mikrovlnný přenos	36
2.6	Rádiové vysílání	39
3	Kódování dat pro přenos	40
3.1	Přenos digitálních dat digitálním signálem	40
3.2	Přenos digitálních dat analogovým signálem	42
3.3	Přenos analogových dat digitálním signálem	44
3.3.1	PCM kódování	44
3.3.2	Ostatní kódovací systémy	45
3.4	Přenos analogových dat analogovým signálem	46
4	Techniky přenosu digitálních dat	47
4.1	Motivace používání analogového i digitálního přenosu	47
4.1.1	Analogový přenos a telefonní systém	47
4.1.2	Základní vlastnosti digitálního přenosu	49
4.2	Synchronní a asynchronní přenos	49
4.2.1	Asynchronní přenos	50
4.2.2	Synchronní přenos	50
4.3	Rozhraní	50
4.3.1	RS-232-C a RS-449	50
4.3.2	Číslicové rozhraní X.21	52
4.4	Techniky detekce přenosových chyb	56
4.4.1	Paritní kontroly	57
4.4.2	Cyklická redundantní kontrola, CRC	57
5	Řízení datového spoje	59
5.1	Dvoubodový a mnohobodový spoj	59
5.1.1	Vyzývání a výběr	60

5.1.2	Multiplexory versus koncentrátoři	62
5.2	Vytváření rámců	62
5.3	Řízení toku dat	63
5.3.1	Stop & go protokol	63
5.3.2	ACK/NAK protokol	63
5.3.3	Plovoucí okno	64
5.4	Protokol HDLC / LAPB/X.25 level 2	66
6	Techniky slučování signálů / toků dat	68
6.1	Slučování ve frekvenčním prostoru	69
6.2	Slučování v čase	70
6.2.1	Synchronní slučování	70
6.2.2	Asynchronní slučování	72
7	Sítě s přepojováním okruhů	73
7.1	Celkový přehled problému přepojování	73
7.1.1	Přepojování okruhů	73
7.1.2	Přepojování zpráv a paketů	74
7.1.3	Hybridní přepojování	75
7.2	Přepojování okruhů v prostoru	76
7.2.1	Křížové přepínače	76
7.2.2	Vícestavové přepínače	77
7.3	Přepojování okruhů v čase	78
7.3.1	Časové přepojování okruhů na sběrnici	78
7.3.2	Přepojování okruhů výměnou časových dílů	79
8	Sítě s přepojováním paketů	80
8.1	Hierarchie v architektuře sítí s přepojováním paketů	80
8.2	Principy adresování entit síťové vrstvy	80
8.3	Virtuální kanál a datagram	81
8.3.1	Virtuální kanály	81
8.3.2	Datagramy	82
8.4	Směrování	83
8.4.1	Statické směrování	83
8.4.2	Dynamické směrování	85
8.5	Řízení toku dat sítí	85
8.6	Řízení síťové zátěže	86
9	Přístup k přenosovému médium v lokálních sítích	87
9.1	Uvedení do problému	87
9.2	Topologie, přenosová média, přenos signálu v lokálních sítích	88
9.2.1	Hvězda	88
9.2.2	Sběrnice, strom	88
9.2.3	Kruh	89
9.2.4	Digitální a analogový přenos sběrnicí	89
9.3	Přístup k přenosovému médium	89
9.3.1	Statické přidělování kapacity kanálu	89

9.3.2	Dynamické přidělování kanálu	90
9.4	Protokoly typu ALOHA	90
9.4.1	Čistá ALOHA a dělená ALOHA	90
9.5	CSMA protokoly pro sběrnici	93
9.5.1	CSMA s naléháním a bez naléhání	93
9.5.2	CSMA s detekcí kolizí	93
9.6	Bezkolizní protokoly na sběrnici	94
9.6.1	Bitová mapa	94
9.6.2	Dynamické priority	95
9.6.3	MLMA - víceúrovňový násobný přístup (Multi-Level Multi-Access)	95
9.6.4	Binární odpočítávání	96
9.7	Protokoly s omezeným soupeřením na sběrnici	96
9.7.1	Protokol adaptivní procházky stromem	97
9.7.2	Urnový protokol	98
9.7.3	Řízený přístup – kruh řízený příznakem oprávnění	100
9.8	Řízení přístupu k přenosovému médium v sítích s kruhovou topologií	101
9.8.1	Dělené kruhy	101
9.8.2	Kruh s vloženým registrem	102
10	Norma lokálních sítí IEEE 802	103
10.1	Norma IEEE 802.3 (Ethernet)	103
10.1.1	Struktura sítě	103
10.1.2	Protokol podvrstvy přístupu k médium podle normy 802.3	104
10.1.3	Výkonnost 802.3	105
10.2	Norma IEEE 802.4 : Logický kruh	106
10.2.1	Protokol podvrstvy přístupu k přenosovému médium logického kruhu	106
10.2.2	Údržba logického kruhu	108
10.3	Norma IEEE 802.5: kruh řízený příznakem oprávnění	109
10.4	Norma IEEE 802.2: Logické řízení spoje	111
10.5	Srovnání základních typů lokálních sítí	111
11	Družicové a rádiové sítě	113
11.1	Družicové sítě	113
11.1.1	TDM / FDM	113
11.1.2	Neřízené protokoly	114
11.2	Sítě s radiovým vysláním paketů	116
11.2.1	Systém ALOHA Hawajské univerzity	118
12	Sítě s vláknovou optikou	120
12.1	FDDI	120
12.2	Fibernet II	124
12.3	S/NET	124
12.4	FASNET	125
13	Počítačové sítě pro průmyslové aplikace	126
13.1	Průmyslové distribuované systémy	126
13.2	Malé sítě spotřební elektroniky a přístrojové laboratorní techniky	127
13.3	Malé sítě automobilní elektroniky	127
13.4	Malé technologické sítě – firemní protokoly	128

13.5	Technologické sítě – mezinárodní standardizace	129
13.5.1	Iniciativa MAP	130
13.5.2	Protokol aplikační vrstvy MMS	131
13.5.3	Iniciativa Fieldbus	132
14	Služby transportu dat	133
14.1	Vlastnosti transportních služeb	133
14.1.1	Spojení	133
14.1.2	Kvalita služeb	133
14.1.3	Rozhraní transportních služeb	134
14.1.4	Stavový diagram rozhraní transportní uživatel-transportní entita	135
14.2	Transportní protokoly	136
14.2.1	Adresování	136
14.2.2	Sdružování toků dat transportními službami	137
14.2.3	Řízení toku dat	137
14.2.4	Ustanovení a zrušení transportního spojení	138
15	Otevřené systémy	140
15.1	Otevřené architektury - očekávání a realita	140
15.1.1	Současné problémy uživatelů	140
15.1.2	Základní principy otevřených systémů	141
15.1.3	Otevřené systémy - očekávání	142
15.1.4	Otevřené systémy navazují na předchozí vývoj	143
15.1.5	Úloha operačního systému Unix v otevřených systémech	144
15.2	Standardy v otevřených systémech.	144
15.2.1	Úloha standardů v otevřených systémech	145
15.2.2	Uživatelské požadavky na otevřený systém	146
15.2.3	Problémy se standardy	147
15.2.4	Složitý proces vytváření a schvalování standardů	147
15.2.5	Základní problémy standardů - čas a mnohoznačnost	148
15.2.6	Soukromá iniciativa - standardní řešení standardních problémů	149
15.2.7	X/Open	149
15.2.8	OSF - Open Software Foundation.	150
15.2.9	UI - UNIX International	150
15.2.10	SPAG - Standards Promotion and Application Group	150
15.2.11	MAP/TOP User Group.	150
15.2.12	OMG - Object Management Group.	151
15.3	Otevřené systémy - realita	151
15.3.1	Ani otevřený systém není dokonalý	151
15.3.2	Budoucnost otevřených systémů	152
15.3.3	Uživatel a otevřený systém	153
15.3.4	Aktivity dodavatelů otevřených systémů	154
15.3.5	Otevřené systémy v České republice	155